

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Legea conversiunii. — Contrarietăți inexplicabile. — Dela „Colegialitatea”. — Situația.

Legea conversiunii.

II.

Formula „miraculoasă”.

În „expunerea de motive” ce însoțește noua lege se spune între altele că Reglementarea datoriilor agricole urmează să se facă în cadrul regimului creiat (prin legea Argetoianu dela 19 Aprilie 1932), la care s'a adăugat modificarea intervenită la 26 Octombrie 1932...

Care a fost „regimul creiat” prin legile anterioare? Acest regim se întemeia în cazul conversiunii de drept pe reducerea creanțelor cu 50% (față de bănci și particulari) și cu 25% față de cooperative).

Acest regim de favoare, odată creiat prin lege și acordat debitorilor, evident nu se mai putea revoca.

La ecest „fapt accomplit” se mai adaugă și împrejurarea, că conversiunea de drept cuprinzând reducerea de capitaluri a fost situată ca platformă centrală în propaganda electorală și concesiunea consimțită capitalului — sub presiunea Genevei — se referea numai la datoriile proprietății mari și mijlocii.

Prin dispoziția legii dela 26 Octombrie referitoare la preschimbarea polițelor (paragraf 2 alin. 7), care prevedea că „cambiile debitorilor proprietari a mai

puțin de 10 hectare (20 jugăre) se vor preschimba pentru datoria redusă...” reducerea creanței în conversiunea de drept căpăta un caracter de definitiv consacrat prin o lege sancționată și promulgată.

Dar a venit Curtea de Casație și Justiție și trăgând dungă peste toate socotelile politicianiste prin enunțarea anti-constituționalității a dat lovitura de moarte principiului de a se reduce creanța fără consimțământul creditorului.

Și hotărârea Casației fu subliniată și de atitudinea dârză a creditorilor externi, cari condiționau „acordul” între ei și statul român de suprimarea dispozițiilor „bolșevice” din legile de conversiune.

Astfel guvernul era prins între două „imperative categorice” diametral opuse ca între ciocan și nicovală.

Incolțit deoparte de Geneva și de supremul for judiciar și legat de altă parte de promisiunea solemnă făcută corpului electoral, guvernul trebuia să caute o ușă lăfuralnică pentru evadarea din aceasta gâtuitoare dilemă.

Și, ca să fim sinceri și obiectivi, trebuie să recunoaștem că guvernul se afla într'o situație extrem de delicată, din care altă ieșire decât prin o judecată a lui Solomon nu era posibilă.

Astfel s'a inventat formula ingenioasă și originală a reducerii de creanță camuflată prin moratoriu.

S'a ales ca bază a reglementării datoriilor agricole moratoriu de 5 respectiv de 10 ani (art. 1) — care ar fi îngăduit

de dreptul nostru comun și deci nu i s'ar putea aduce învinuirea că ar viola Constituția, (așa susțin autorii legii, eu cred că acest punct de vedere este greșit!) — dar *acest moratoriu după gândul nemărturisit al autorilor legii urmează să se prefacă de fapt în reducere de creanță cu învoirea creditorului* (art. 4).

Reducerea de creanțe — de astădată extinsă și asupra proprietății mijlocii și mari — ar rămânea în realitate în picioare, dar ar fi *deghizată* într'o formulă compatibilă cu pactul nostru fundamental (?).

Creditorul va avea să aleagă între două alternative: sau primește moratoriul de 5 resp. 10 ani cu o dobândă ridicolă de 1% și cu termenul de plată a capetelor amânat ad graecas calendas, — sau primește *de bună voie* reducerea creanței în proporțiile prevăzute de lege, având în acest caz posibilitatea (?) că își va putea recupera creanța în timp mai scurt și cu dobânzi ceva mai urcate.

Aceasta este formula miraculoasă, piatra unghiulară a legii noi de conversiune.

Precum am văzut, formula se întemeiază pe două ipoteze: 1) *posibilitatea* pentru creditor de a-și recupera creanța înainte de termenul moratorului, și 2) *prezumția* legiuitorului că creditorii vor alege această formulă și astfel trecutul va fi repede *lichidat* de fapt prin reducerea creanțelor, așa cum a fost voia de legiuitor, adevărat cu triumful factorilor politici — peste voința Genevei și a Curții de Casație!

Țăturea pur juridică a ingenioasei formule este simplă: moratoriul rămâne o normă *legală*, voința formală a legiuitorului, cu caracter *primordial*, iar reducerea creanței prevăzută la art. 4 — dacă creditorul recurge benevol la această alternativă subsidiară sau „*supletorie*“, precum se spune în expunerea motivelor — capătă *valoarea unei convențiuni a părților*. Și „*volenti non fit injuria*“. — Celuice renunță la un drept de bună voie, nu i se face nici o nedreptate.

Înainte de a examina această formulă din punctul de vedere al Constituției, vom cerceta mai întâiu o altă chestiune, care se pune în mod logic

și care interesează de aproape creditul și în genere interesele legate de o grabnică însănătoșire economică a țării noastre.

Întrebarea ce ni se pune este aceasta: Se va realiza oare intențiunea sau presupunerea legiuitorului? Vor recurge oare creditorii la formula *subsidiară* a legii renunțând de bună voie la o parte a creanței lor?

Căci intra'devăr interesul general — atât al creditorilor cât și al debitorilor — este acela, ca lichidându-se cât mai în grabă trecutul și cu cât mai puține jertfe, să începem odată o viață nouă, terminându-se astfel o insuportabilă situație de nesiguranță.

Pentru a renunța benevol la o parte a creanței sale, creditorul trebuie să aibe asigurate avantajii superioare celor cuprinse în forma moratorului.

Există oare aceste avantajii?

Conform art. 4 creditorii vor primi dela debitorii cu mai puțin de 20 jugăre jumătate din creanță (existentă la 1 Aprilie 1933) cu 4% dobândă, deci 2% după întreaga creanță, — dela debitorii proprietari de pământ dela 20 jugăre — 100 jugăre vor primi două treimi din creanță cu 4% dobândă și dela debitorii cu mai mult de 100 jugăre vor primi trei sferturi din creanță cu dobândă de 5%.

În cât timp vor putea creditorii încasa creanțele reduse?

La debitorii cu mai mult de 100 jugăre termenul *maxim* de plată este fixat în 10 (zece) ani, astfel însă că dreptul de urmărire este limitat la două treimi din venitul *global* fără puțința de a licita fondul, adevărat dreptul de proprietate însușit, care va putea fi urmărit numai după expirarea termenului de 10 ani!

Prin urmare chiar și la debitorii mari proprietari termenul de plată a creanței reduse — dacă nu se poate încasa într'un interval mai scurt din două treimi a venitului global — este egal cu termenul maxim de moratoriu (5+5 ani!).

Situația creditorilor față cu debitorii proprietari a mai puțin de 100 jugăre este și mai desavantajoasă.

Termenul de achitare a creanței la acești debitori este *nelimitat!*

Pe lângă aceasta absență a termenului maxim de plată debitorii cu mai puțin de 20 jugăre (10 hectare) nu pot fi ușor urmăriți decât în a treia parte din veniturile agricole *elementare* — nu globale? — iar cei cu 20 — 100 jugăre numai în jumătate din aceste venituri elementare, înscrise în rolurile fiscale.

Dacă mai adaugem la toate aceste favoruri *excepționale* prevăzute pentru debitori chiar și pentru cazul reducerii creanțelor și facultatea debitorilor de orice categorie de a se putea preleva de cazul de *forță majoră* sau de *orice alt sinistru* care ar cauza lipsa de venituri, (art. 8) va fi evident pentru orice creditor, că chiar renunțând la o parte a creanței lui, nu are nici o posibilitate legală *sigură* de a-și încassa creanța redusă, și nu este sigur nici de termenul de lichidare! În realitate deci și în cazul reducerii creanței cu învoirea creditorului avem de a face tot cu un moratoriu, cu aceea deosebire că acest moratoriu — cu excepția acela al marilor proprietari — este nelimitat.

Acest moratoriu fără sfârșit este cu atât mai evident, dacă ne gândim, că urmărirea veniturilor *parțiale*, precum și constatarea părților din venituri supuse urmăririi este împreună cu cheltueli mari, cari nu sunt în proporție de regulă cu substratul creanței, și astfel mulți creditori, cari vor alege aceasta a două *alternative*, vor renunța în cele din urmă și de urmărirea restului de creanță de teama cheltuelilor.

Dacă vom mai avea în vedere, că creditorii nu vor renunța la gândul și convingerea, că în timpul moratorului de 5 sau 10 ani (5+5) va veni o lege mai favorabilă pentru ei, — ceeace este mai mult decât verosimil! — ușor ne vom putea forma convingerea nestrămutată că foarte puțini vor fi creditorii cari vor recurge la a doua alternativă, adică la iertarea benevolă a datoriei.

În consecință putem afirma că formula ingenioasă, care era menită să aducă *definitivă* reglementare a datoriei și lichidarea trecutului — moștenire a epocii de inflație monetară — în practică va fi inoperantă!

Subversiva acestei formule ne îndreptățește să credem, că nici nu a fost *intenția sinceră a legiuitorului de a veni cu reglementarea definitivă a datoriei!*

Căci dacă de fapt au intenționat să constrângă pe creditori să renunțe la o parte a creanței lor, trebuia să institue un *mobilitate puternică* în lege încrederea acestei renunțări de pildă putea să lase mână liberă creditorului în caz de renunțare să procedeze cu toată rigoarea dreptului comun în contra debitorului putând urmări și fondul averii, și nu numai o parte neînsemnată și problematică (*vis major, orice sinistru...*) a veniturilor, — din numeroasele piedeci puse și în calea încassării creanțelor micșorate rezultă limpede, că nu creditorii reprezentând creditul fără și posibilitatea de refacere economică — au fost aceia pentru cari i-a durut capul pe autorii, celei mai noi conversiuni!

Dacă pentru cazul reducerii benevole a creanțelor ar fi fost înstăpânit regimul dreptului comun, acesta era un *serios imbold și pentru debitori* de a cădea de acord cu creditorii lor — pe lângă condițiuni mai acceptabile — și în acest caz lichidarea trecutului, ar fi fost chestie de un an doi!

În ce privește în special *institutele noastre de credit* și în primul rând *băncile*, credința mea este că aceste creditoare au mai multe și mai ponderoase motive decât creditorii particulari de a nu consimți benevol la reducerea creanțelor.

Institutele de credit nu pot confirma prin o benevolă adeziune un sistem de legiferare, care prin metodele uzitate a agravat criza economică, în loc să-i dea tot concursul în vederea unei reale în-sănătoșiri.

Dar în afară de acest considerent de principiu cred, că cu toată reglementarea restituirii depunerilor dela art. 16, — care limitează restituirea de depuneri la capacitatea de plată a băncilor — acestea nu au nici un interes real, de a alege alternativa renunțării la creanță, câtă vreme ele sunt obligate să restituie Băncii Naționale întreg reescontul cu o dobândă de 6% și nu cu 2% cât prevede legea pentru creanțele reduse.

Conversiunea în cea mai nouă ipostasă nefiind decât un moratoriu cu o dobândă de 1% resp. 2%, plătită cu începere de la 1 Decembrie 1933, debitorii fiind păsuși și cu plata dobânzilor prevăzute pentru scadența de la 26 Aprilie, nu vedem nici un motiv pentru care ar trebui să ne așteptăm la o frenetică mișcare în lumea financiară și la o apropiată înviorare a întregii vieți economice, înviorare despre care ne asigură unele cercuri guvernamentale..

Dimpotrivă putem afirma că *noua conversiune a adâncit și mai mult criza de încredere* menținând o stare de nesiguranță și acordând debitorilor noi și nemeritate privilegii în dauna creditorului.

Inglobând în conversiunea agricolă pe toți debitorii fără nici un discernământ, deci și pe cei cari pot plăti, și deci nu au nici o nevoie de conversiune, *legea e și imorală*.

Și dacă vom mai avea în vedere, că legea este criticabilă și vulnerabilă și din punctul de vedere al normelor constituționale, — ceea ce sper să pot dovedi cu prisosință în articolul viitor, — cred că i se poate aplica celebra sentință a lui Cicerone: „Ceterum censeo delendam esse“.

(Va urma).

C. B. U. J.

Dr. IOACHIM TOLCIU.

Contrarietăți inexplicabile.

Din unele manifestări recente s'ar putea trage concluzia că încet-încet ne desmetțim. Într'adevăr, în unele privințe a început să iasă la iveală o tendință promițătoare de îndreptare care ar avea aerul să ducă desfășurarea fenomenelor spre viața activă așa de ușor părăsită, dar la care ne convingem să revenim cu greutate, cu toată documentația convingătoare pe care ne-am făcut-o în ultimul timp că fără muncă și fără cheltuală de energie fizică și spirituală restaurarea normală a lucrurilor nu se poate face.

Vom constata acest imbold al tendinței active de muncă la forurile de conducere ale agriculturii. Dacă pe la acest departament s'au perândat mulți titulari, activitatea lor în timpul crizei actuale, s'a mărginit în general la a legifera teoretic. Chiar dl prof. Ionescu-Sisești, cunoscut ca mare specialist în chestiuni agricole s'a mulțumit doar cu faimoasa lege a primei de export, fără să caute să dea viață înfăptuirilor agricole pe cari le-a urmărit prin legea asociațiilor de această natură. Dacă mai socotim și recolta slabă obținută anul

trecut, putem spune pe drept cuvânt, că deși teoreticește mult promițător, totuși practic Dsa n'a fost capabil să realizeze nimic deosebit. Din toate punctele de vedere deci, anul 1932 a fost unul din cei mai slabi de după războiu.

Și dacă dl Ionescu-Sisești era un om de catedră, deci avea o oarecare justificare în punerea teoretică a problemelor, ne vom aminti în aceeași ordine de idei de dl Mihalache, care deși a venit în fruntea departamentului dela coarnele plugului încât am putea spune că mirosea a brazdă și a glie, s'a mulțumit tot numai cu activitatea legiferatoare teoretică. E adevărat că învățământul agricol de toate gradele pe care Dsa l-a reglementat trebuia sistematizat și pus pe baze metodice, dar nu aceasta forma pe acea vreme singura activitate la departamentul la care venise. Partea direct activă pe care a înfăptuit-o, dacă aceasta se poate numi activă în adevăratul înțeles al cuvântului, a fost răspândirea celebrilor scrisori în număr de douăsprezece, cari învățau pe țărani de toate, fără însă să li se fi pus în fața ochilor exemplul concludent. Astfel înclinăm a crede că cu cât cineva se socotește mai specialist la conducerea unui departament ministerial, cu atât lucrează mai teoretic și mai departe de realitate.

De aceea suntem dispuși să credem că conducerea unui departament n'are nici o legătură cu specialitatea conducătorului. Este deci mai bine să fie un ministru al agriculturii mai puțin specialist, dar mai pretabil la a primi consiliul funcționarilor, decât să se legifereze în abstract și fără rezultat. Această concluzie se poate de altfel trage și din activitatea fostului guvern Iorga-Argetolanu în formațiunea căruia specialiștii au adus cele mai mari neajunsuri. Ea se întărește apoi în lumina activității actualului ministru al agriculturii, care pare că lucrează cel mai potrivit și tinde să instăureze o perioadă nouă în istoria agriculturii românești, fără să întrunească specialitatea de agricultor. Într'adevăr stările ne aduc vestea că Dsa a venit cu cea mai potrivită și necesară lege în epoca actuală a plugăriei, aceea privind îndrumarea și raționalizarea acestei activități productive. Legea prevede cele mai necesare condițiuni pentru repunerea agriculturii pe vechiul ei pedestal de rentabilitate. Pentru ca să ajungem aici este nevoie de eforturi uriașe.

În primul rând se impun cercetări temeinice asupra calităților solului românesc. Îndrumarea și raționalizarea agriculturii nu se poate reduce numai la întocmirea de programe asupra suprafețelor ce urmează a se însămânța și asupra plantelor ce trebuiesc cultivate. Cu atâta n'am făcut nimic. Este necesar să se stabilească în prealabil calitatea pământului în raport cu cultura de plante pe care trebuie să o suporte. Pământul de calitate bună urmează să fie destinat culturilor pretențioase, cele de calitate mai slabă plantelor mai puțin pretențioase, etc. iar regiunile inundabile urmează să fie destinate culturii bumbacului, care tinde să ia o oarecare extensiune în urma experiențelor făcute.

Ajunși aici însă tot n'am terminat programul de îndrumare. Ne plângem de câtăva vreme că nu mai putem suporta în domeniul agricol con-

curența Americii și a Rusiei. Fenomenul este explicabil. Noi am ignorat până acuma experiențele și cercetările ce se fac în scopul înobilării producției agricole. Nici o sforțare nu s'a depus pentru a găsi din toate solurile de grâne pe care le cultivăm, unul cu calități superioare nutritive. Astfel pe când în România ne-am mulțumit să semănăm ce și cum am putut fără nici o selecție, în Canada numai în ultimii ani s'au creat calități specifice de grâne nu numai din punct de vedere al conținutului nutritiv, care se determină în raport cu proporția de gluten, ci mai cu seamă din punctul de vedere al acclimatizării lor, adică din punctul de vedere al suprapunerii lor condițiilor geografice ale regiunii. Așa s'a ajuns să se ridice calitatea grâului, ba să se reducă timpul necesar maturității lor cu 15—20 zile, ceea ce pentru țara noastră cu regiuni climatice atât de diverse, este un fapt de o deosebită importanță. Dacă ar fi să dăm date precise asupra rezultatelor la cari s'a ajuns în ordinea de lucruri ce ne-a preocupat, ar fi suficient să înșirăm că media conținutului de gluten în grânele americane este de 24,5—103,2 în cele argentiniene de 41,8—32,9 iar în cele românești abia de 26,8 fiind chiar în urma Ungariei (nu mai vorbim de Rusia) iar în urma noastră stând numai China. (Vezi ziarul „Argus” cu data de Joi 2 Martie a. c. articolul: „De ce grâul nostru nu are căutare de Dr. A. Piescu).

Iată deci de ce aveam nevoie de o lege a îndrumării agriculturii și de ce trebuie să-i remarcăm apariția punând-o în rândul evenimentelor cari vor s'o rupă cu trecutul. Avem deci un prim semn că a sosit timpul să se abandoneze metodele fataliste, demagogice și pasive cari predominau în dirijarea fenomenelor economiei românești. Decât că țărăși trebuie să accentuăm: legea prin sine nu schimbă nimic; ea trebuie făcută viabilă prin fapte, prin aplicarea ei.

Tot la același departament și în același tendință de a reglementa calea de desfășurare a economiei noastre, vom remarcă sforțarea ce se face pentru introducerea instituției cadastrului, deci a cărților funduare, în cuprinsul țării întregi. Nu se poate îndeajuns sublinia importanța acestui fapt în promovarea vieții economice, decât dacă ne dăm seama că registrul cărții funduare este oglinda situației economice a fiecărui individ în parte. Modul în care și-a achiziționat imobilele, succesiunea pe care aceste acaparări au avut-o în decursul timpului formează tot atâtea documente despre capacitatea energetică materială și spirituală a individului și un examen eclatant de modul cum el știe să-și administreze și să-și amplifice avutul. Din această oglindă fidelă de capacitate de lucru se pot trage concluzii importante și pentru alegerea exponenților vieții publice, căci știută este vechea zicală care spune că nu poți conduce pe altul câtă vreme nu te ști conduce pe tine.

Cu introducerea cărților funduare în țara întreagă se fac mari ușurințe pentru dezvoltarea creditului, deci un fenomen economic tot de nuanță activă. Poate că s'a respectat și până acum situația materială a cuiva, atunci când a făcut apel la banul de împrumut. Dar dacă s'a citit în cartea

funduară situația inventarului, acolo unde acest lucru a fost cu puțință, s'a omis desigur partea dinamică a problemei, adică aceea care putea da o orientare sugestivă asupra valorii și puterii de achiziție a viitorului debitor, prin felul cum el a știut să-și plaseze munca și capitalul; ori această latură a problemei este poate mai importantă decât situația materială însăși.

În fine, cartea funduară introdusă în tot cuprinsul țării, însemnează un fapt formal și material de valoare psihologică pentru a recunoaște și întări proprietatea și deci ordinea burgheză. Ori în actualele timpuri de frământuri sociale cu atât de disparate ideologii evenimentul care ne-a preocupat, însemnează tendința noastră de a nu ne abate dela bunele căi străbătute până acum.

Tendențe de reluare a vieții active s'au manifestat și pe alt teren decât factorul legiitor și de conducere. A fost atât de mult timp în discuție conversiunea datorilor agricole. Ori multe regiuni din țară s'au convins că în felul cum se reglementa pe cale de lege această problemă, nu prezenta o procedură echitabilă. De aceea mai cu seamă în cadrul băncilor populare debitorii au renunțat la beneficiul legii și au făcut învoeli în afară de prevederile lor. Este un semn că poporul își înțelege datoria mai bine de cum caută cei mari să i-o explice. De aceea dacă nu se venia la sfârșit de sesiune cu noua lege, este probabil că în foarte scurt timp debitorii de pe tot cuprinsul țării își dedeau seama că este inutil să apuce pe drumuri ocolite, atunci când cele drepte și corecte tot acolo îi duc.

Intronarea ordinii și a regimului constructiv pare că nu se mărginește la celege am spus până acuma. Industria urmează de asemenea această cale. Ziarele au relatat nu de mult că Regia publică comercială a întreprinderilor miniere și metalurgice ale statului din Ardeal cu denumirea prescurtată de I. M. M. A. a fost autorizată să contracteze un împrumut de 114,000.000— lei la Banca Națională în scopul amplificării producției. Pentru ajungerea acestui deziderat sunt evidente necesare lucrări și mașini în valoarea sumei contractată. Este îmbucurător faptul că din această sumă cea 70% se investește în lucrări executate și mașini cari se procură din țară și numai restul de 30% va merge pentru mașini importate din străinătate. Fenomenul constituie se pare, un început prin care se recunoaște că am umblat pe un drum greșit până acuma și se caută a se repara răul. Dacă s'ar proceda cât mai repede la îndeplinirea acestei intențiuni am îndeplini o operă pozitivă care ar constitui un triumf nepătat deasupra atâtor afaceri cu discuție obscură cari au preocupat lumea românească în ultima vreme. Căci deși atât de frecvent învinută de parazitism și prefuri urcate, în unele cazuri poate justificate industria românească fiind ea însăși să se pună de acord cu realitatea. Astfel ramura metalurgică a reușit să producă o variație regresivă în prețuri la produse, cari în anii 1930, 1931 și în 1932, au scăzut precum urmează:

Fier în bare	Lei	8'30,	7'80 și	6'85 pe kg.
„ de beton	„	8'—,	7'50 „	6'30 „ „
„ în colaci	„	8'60,	8'15 „	7'— „ „
„ în balot	„	10'50,	9'— „	8'30 „ „

Tablă de 5 mm. grosime	Lei 10'30,	9.30 și	9—	pe kg.
" " 3 "	" " 11'75,	9'50 "	9—	" "
" " 1 "	" " 13'55,	11—	10'50	" "
" " 0,5 "	" " 14'50,	12'75 "	12—	" "

Înregistrând aceste tendințe de întronare a vieții active în unele ramuri de manifestare economică din țara noastră, nu putem totuși să ne oprim surprinderea, că ele nu sunt susținute pe toate căile posibile. Astfel problema datoriiilor s'a rezolvat tot pe notele vechi și cunoscutei game, iar statul nu se sfiște să încarce mereu furgonul fiscalității. În sesiunea care s'a închis legile financiare au ocupat majoritatea ședințelor. Astfel n'a fost cruțat nimic din toate ramurile de activitate. Năzuința aceasta stă ca un antipod la cele pe cari le înșirasem în ordinea activă de manifestare a lucrurilor. Atât și ar fi suficient să tragem concluzia că în felul acesta lucrând nu putem ajunge la rezultate. Cel mai elementar fenomen din Mecanică ne spune că două forțe egale opuse și în aceeași direcție nu vor reuși nici odată să producă mișcare. Și economiei noastre mișcare îi trebuia, dar nu o vom putea obține câtă vreme îi vom suprima cauzele cari o produc.

Dar nu numai fiscalitatea se opune reînvierii și înviorării vieții noastre economice. O seamă întreagă de legături tinde să suprima efectul bun pe care-l produce altele. Astfel am etatizat și am cercat să etatizăm ramuri întregi de producție și de comerț, fără să ne dăm seama că proprietatea individuală consfințită prin cărți funduare și economice de nuanță particulară etatizată constituiesc două noțiuni contradictorii. Culmea etatizării o formează însă încercarea de a pune asigurările pe această bază. Ne face deci impresia că lucrăm neconvergent, că nu există program unitar de lucru, deoarece un departament îngrijește pomul pentru ca celelalte să-i distrugă florile. Iată ce înțelegem noi prin contrarietăți înexplicabile.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Dela „Colegialitatea“.

Cluj, 19 Aprilie 1933.

Ca și în anul trecut, tot astfel și în anul curent asociațiunea „Colegialitatea“ funcționarilor noștri de bancă, s'a simțit lovită în interesele sale de existență prin noua legiferare a conversiunii.

De fapt, toate atacurile îndreptate contra băncilor noastre românești din Transilvania prin nenorocitele legi de desființare a creanțelor și a creditului, sunt tot atâtea atentate directe la existența materială și deci la viața funcționarilor și a familiilor lor.

Noua lege a produs o agitație plină de îngrijorare în rândurile tuturor funcționarilor grupați în „Colegialitatea“.

În adevăr, această asociație de interese profesionale a înțeles chiar dela înființarea ei, că viața-i este strâns legată și dependentă de existența și de prosperitatea institutelor noastre financiare ca patroanele membrilor ei și ca focarele vieții economice și financiare ale națiunii.

Ori, funcționarii băncilor noastre s'au simțit întotdeauna ca nervi sensitivi și ca nervi executivi ai tuturor operațiunilor ce determină și susțin prin credit activitățile economice ale națiunii.

Deci conștienți de rolul lor în viața economică și financiară a țării, toți funcționarii băncilor românești din Transilvania, sub egida „Colegialității“, s'au ridicat într'un singur glas la congresul lor din Cluj contra nenorocitei legi a conversiunii.

Astăzi, după trecerea unui an de suferințe pentru băncile noastre, ea și pentru funcționarii lor, „Colegialitatea“ se vede în fața unei noi legi de *conversiune*, lege, care este tot atât de păgubitoare, dacă este o operă conștientă și tot atât de nefolositoare, în cazul, când ar fi o operă înconștientă a autorilor.

Consiliul „Colegialității“ în ambele sale ședințe din urmă, din 13 Februarie și 10 Aprilie s'a ocupat și a discutat noua situație, precum și îndatoririle ce i se impun prin această nouă lege pentru apărarea intereselor economiei naționale atinsă de astădată cu atât mai grav, cu cât lovitură s'a generalizat și asupra creanțelor urbane.

În legătură cu aceste preocupățiuni de intensificare a activității sale, „Colegialitatea“, în ședința din 13 Februarie a. e., a Consiliului de administrație s'a reorganizat în urma demisiunii d-lui Emil Birtolon din demnitatea de vicepreședinte, fiind rugat dl Vasile Vlaicu, să primească înlocuirea, ceea ce s'a și primit.

Iar prin decizia din ședința dela 10 Aprilie a. e., Consiliul „Colegialității“ a dat delegație vicepreședintelui său, d-lui Vasile Vlaicu, ca să o reprezinte la alegerea Camerei de Comerț și Industrie din Cluj.

Totodată s'a hotărât a se face un apel călduros către băncile și întreprinderile noastre, rugându-le să binevoiască a da „Colegialității“ tot sprijinul și tot concursul lor prețios și necesar în scopul, ca această asociație să poată secunda prin aportul ei moral și social, cu succes, acțiunea institutelor noastre financiare pentru îndreptarea situațiunii.

Îndeosebi „Colegialitatea“ apelează la bunăvoința băncilor și întreprinderilor noastre comerciale în vederea unor mici donațiuni benevoale

pentru acoperirea golului pricinuit de cheltuturile ocazionate în anul trecut cu demersurile ce s'au făcut pentru asigurarea fondurilor de pensii și pentru combaterea situațiunii ce s'a creat prin legea conversiunii, total Lei 12.399.

Totodată sunt rugați cu insistență toți membrii „Colegialității” să facă toate jertfele și eforturile posibile, ca să-și achite taxele lor restante, pentru ca astfel să se poată face posibilă încheierea gestiunii 1932 cu un bilanț mai solid și mai consolidat.

În ce privește asigurarea fondurilor de pensii, Consiliul „Colegialității” a hotărât a se trimite o rugămintă către toate băncile „Solidarității” pentru comunicarea informațiilor despre felul cum au dat urmare hotărârii de sub punct V., a adunării generale a „Solidarității” din 8 Maiu 1932, referitor la administrarea pe viitor a fondurilor de pensii.

Să sperăm, că atât institutele noastre financiare, comerciale și industriale, cât și membrii „Colegialității”, vor înțelege semnificația ceasului de față și nu vor refuza sprijinul lor binevoitor acestei asociațiuni, care s'a dovedit atât de necesară în rolul ei natural.

V. V.

Situația.

Sesiunea de primăvară a parlamentului s'a închis.

Tot timpul cât a durat această sesiune, guvernul a fost pus în fața a fel de fel de probleme diftiele.

Principalele sunt:

Bugetul cu aranjarea plății ratelor datoriiilor externe. Deși până în ultimul moment al sesiunii s'a făcut mult caz de controlul străin, dată fiind situația faptică a acestei chestiuni, trebuie să fim absolut mulțumiți de rezultatul obținut.

Diferitele agitații subversive, cari la un moment dat începuseră să neliniștească și să turbure calmul mulțimei, fără a sta mult pe gânduri și prin surprindere, guvernul a introdus starea de asediu. Modul cum s'a introdus și cu deosebire cum s'a aplicat n'a produs nici cea mai mică enervare în sufletele mulțimei. Astfel de stări de asediu trec neobservate și pot dura oricât.

Scandalul Seletzky, deși exploatat cu multă îndârjire și insistent de opoziție, n'a produs nici un ecou mai simțit în mulțime.

Conversiunea datoriiilor. Cu toate că noua lege îngrădește mult lăcomia datornicilor, totuși ea este încă în mare măsură nedreaptă. Ea dă

lovitură grea la o mulțime de elemente harnice și astringătoare. Viitorul apropiat ne va dovedi dacă această problemă atât de complicată se poate aranja prin câteva articole de lege.

Ceeace interesează momentan din această lege, este moratorul ce-l acordă. Deocamdată dispozițiile lui sunt primite cu cel mai mare calm.

În afară de problemele principale de mai sus și multele mărunte neînșirate, în afară de lupta dâră a opoziției, care voia cu orice preț să frântescă guvernul, parlamentul a fost mult frământat de tendințele ce manifestează o bună parte dintre majoritari spre o politică bolșevică. Neostâmpărul și sgomotul produs de d-nii stângiști s'au topit în fața seriozității și spiritului ponderat al guvernului.

*

Bursa tot timpul cât a durat această sesiune, a păstrat un calm deosebit.

Treabă multă nu s'a făcut. Se poate spune însă, că în tot decursul acestui timp atât bursa de acțiuni și efecte cât și cea de devize și valute au fost stăpânite de încredere, iar cursurile susținute.

De închiderea sesiunii tendința a fost vioată, cursurile marcând urcări.

De remarcat :

Mica la 730.

S. T. B. la 965.

Urbane Buc. 5% 32¹/₂.

Urbane Buc. 10% 53.

București.

REMIZIER.

In depozit:

Aristide Blank: Economice și literare 2 vol. Lei 100'—

Din Prefață: ...Public deci aceste pagini cu o ultimă — e drept foarte mică — speranță că cel puțin acum, conducătorii noștri, secondați de o elită a gândirii și de masa cea mare, în care, poate, tot n'a adormit instinctul de conservare, să primească și să realizeze directivele și sugestiile din paginile ce urmează....

Const. G. Demetrescu: Teoria și practica Bancară Vol. I. Lei 250.

Din conținut: Creiarea—Organizarea—Operațiunile— Tehnica—Politica și contabilitatea băncilor :-: :-:

Tipografia—Librăria—Compactoria „DACIA TRAIANA” s. p. a., Sibiu.
Telef. 168. — Piața Unirii 7. — Telef. 168.

„CASSA DE PĂSTRARE“

institut de credit și economii, societate anonimă, Săliște.

CONVOCARE

Acționarii institutului de credit și economii „Cassa de Păstrare“ s. a., în Săliște sunt invitați a lua parte la

a XLVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține *Joi, în 11 Maiu 1933, ora 11 a. m.*, în sala de ședințe a institutului.

În cazul că la adunarea generală convocată pe 11 Maiu a. c., nu s'ar depozita numărul de acțiuni prescris de art. 24 din statute, pentru a se putea hotărî reducerea capitalului societar, se convoacă acționarii la o a doua adunare generală, ce se va ține *Vineri, în 19 Maiu a. c.*, la ora 11 în localul mai sus amintit, putând aceasta să aducă concluze valide, conform dispozițiilor statutare.

ORDINEA DE ZI:

1. *Constituirea adunării în conformitate cu dispozițiunile statutare, constatarea acțiunilor depozitate și a acționarilor prezenți;*
2. *Notificare din partea președintelui despre publicarea convocării și a bilanțului, conform dispozițiilor statutare;*
3. *Raportul Consiliului de administrație, Bilanțul și contul Profit și Pierdere pe anul 1932, raportul censorilor, stabilirea Bilanțului pe anul 1932 și darea absolutului pentru gestiunea acestui an atât Consiliului de administrație cât și censorilor;*
4. *Reducerea capitalului societar la Lei 1.250.000, în scopul acoperirii pierderii arătate în bilanț;*
5. *Comunicarea opiniunii experților juridici, consultați în chestia răspunderilor și luarea unei hotărîri;*
6. *Alegerea unui membru în Consiliul de administrație în locul celui eșit la sorți și a doi censori în locul celor plecați din comună;*
7. *Eventuale propuneri.*

Săliște, la 24 Aprilie 1933.

Notă. Acționarii cari doresc a lua parte la adunare, sunt invitați a depune acțiunile lor, cu trei zile înainte de adunare, la cassa Institutului din Săliște sau la Institutul „Albina“ în Sibiu, Banca Centrală în Cluj și Banca Românească, Sucursala în Sibiu.

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decembrie 1932.		Pasiva.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cassa în numerar	79.846	—	Capital societar	2.500.000	—
Imprumuturi cambiale	4.208.026	—	Depuneri spre fructificare	13.739.524	—
Imprumuturi ipotecare	269.081	—	Reescont	1.810.403	—
Conturi curente	2.491.109	—	Credit acordat de Stat	10.000.000	—
Bănci debitoare	3.088.482	—	Conturi mărunte creditoare	53.484	—
Efecte publice și acțiuni	1.238.714	—			
Edificiile institutului	8.000.000	—			
Mobilier	750.680	—			
Realități	1.830.280	—			
Conturi mărunte debitoare	78.418	—			
Edificiul Fabriciei	1.000.000	—			
Mobilierul Fabriciei	54.360	—			
Mărfuri fabricate	734.540	—			
Mărfuri semifabricate	1.376.500	—			
Mașini	242.500	—			
Unelte	270.790	—			
Materiale	198.824	—			
Debitorii Fabriciei	918.809	—			
Pierdere	1.272.452	—			
Totalul activelor	28.103.411	—	Totalul pasivelor	28.103.411	—